

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro obor

DĚTSKÁ DERMATOVENEROLOGIE

1. Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru dětská dermatovenerologie je získání potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti diagnostiky, léčby (medikamentózní i chirurgické) a prevence chorob kůže a zvláště dětské kůže a podkoží, sliznic, přídatných kožních orgánů a také kožních projevů systémových chorob a systémových projevů kožních onemocnění. Součástí přípravy je i podpora péče o zdravou kůži. Příprava v oblasti venerologie obsahuje diagnostiku, léčbu a prevenci infekcí přenášených pohlavním stykem a jiných onemocnění pohlavního ústrojí a nemocí genitálu vyskytujících se především v dětském věku.

2. Minimální požadavky na specializační vzdělávání

Podmínkou pro přijetí do specializačního vzdělávání v oboru dětská dermatovenerologie je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání lékaře ukončením nejméně šestiletého prezenčního studia, obsahujícího teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném studijním programu všeobecné lékařství na lékařské fakultě.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle § 83 a zákoníku práce.

Podmínkou pro získání specializace v oboru dětská dermatovenerologie je zařazení do tohoto oboru, absolvování vzdělávacího programu v oboru dermatovenerologie a další praxe na dětském dermatovenerologickém oddělení v délce dalších 12 měsíců v celkové minimální délce 6 let.

a) povinná praxe v oboru dermatovenerologie – 60 měsíců

b) povinná praxe v oboru dětská dermatovenerologie – 12 měsíců

Z toho:

6 měsíců dětské lůžkové oddělení,

6 měsíců samostatná práce na dětské dermatovenerologické ambulanci.

Vzdělávání bude probíhat na akreditovaném pracovišti dětské dermatovenerologie, v lůžkové nebo ambulantní složce.

Specializaci v oboru dětská dermatovenerologie mohou získat i lékaři, kteří absolvovali vzdělávací program v oboru dětské lékařství a doplní si praxi o další minimálně 12 měsíční pobyt na akreditovaném dětském dermatovenerologickém oddělení, z toho 6 měsíců u lůžka, 4 měsíce samostatné práce na dětské kožní ambulanci a 2 měsíce na dermatologii všeobecné.

c) doporučená doplňková praxe

3 týdny gynekologické oddělení (ambulantní složka),

2 týdny mikrobiologie,

2 týdny urologie (ambulantní složka),

1 měsíc ARO,

d) účast na vzdělávacích aktivitách

- povinné absolvování doškolovacích akcí v dětské dermatovenerologii na IPVZ, členství PSDD – pracovní skupiny dětské dermatovenerologie, účast na setkáních PSDD,
- povinný kurz Lékařská první pomoc – 3 dny a povinný seminář Základy zdravotnické legislativy – 1 den, pokud nebyly absolvovány v rámci předchozího vzdělávacího programu,
- další doporučené odborné akce pořádané IPVZ, ČDS JEP, ČLK aj.

3. Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností

a) všeobecné požadavky

Absolvent specializačního vzdělávání

- musí znát standardní dokumentaci používanou v oboru dermatovenerologie- chorobopis a denní dekurs, list o prohlídce mrtvého, návrh lázeňského léčení, hlášení onkologické, hlášení některých infekčních nemocí, hlášení o pracovním úrazu, hlášení nežádoucího účinku léčivých přípravků, náležitosti lékařské zprávy, dokumentaci pro potřeby pojišťoven,
- dosáhne potřebné úrovně schopnosti pro komunikaci s pacienty, příbuznými i spolupracovníky,
- má základní znalosti posudkového a revizního lékařství, lékařské etiky, právních předpisů platných ve zdravotnictví, organizace zdravotnické služby a ekonomiky zdravotnictví,
- osvojí si provozní a administrativní činnosti a management týmové práce,
- osvojí si základy počítačové techniky jako prostředku pro ukládání a vyhledávání dat, odborných informací a komunikace,

b) z vlastního oboru

Lékař musí prokázat důkladné a rozsáhlé znalosti z *obecné dermatologie* opřené o

- vědomosti o morfologických a funkčních vlastnostech kůže v průběhu vývoje dítěte (od novorozeneckého věku do 18 let dítěte),
- potřebné vědomosti z anatomie, histologie, fyziologie, biochemie, mikrobiologie, sérologie, alergologie, imunologie a molekulární biologie kůže, jejich adnex a sliznic,
- důkladná znalost klinické a laboratorní diagnostiky kožních a sexuálně přenosných chorob, správné vedení dokumentace,
- znalost etiopatogeneze kožních chorob podle současných poznatků, znalost základních patologických změn v kůži a histopatologických nálezů u základních i složitějších dermatóz,
- znalost diferenciální diagnostiky kožních a pohlavně přenosných chorob a jejich vztahu k infekčním, interním, chirurgickým, gynekologickým a onkologickým onemocněním,
- znalost používaných vyšetřovacích a diagnostických metod a postupů a jejich hodnocení;
- zásady celkové terapie u dětí,
- znalost obecných terapeutických zásad a účelné farmakoterapie spolu s nežádoucími účinky zevních i celkově podávaných léčivých přípravků v oboru používaných, znalost dermatologické receptury,
- znalost specifické problematiky zevní terapie respektující fyziologický vývoj dítěte, odlišnosti od zevní terapie dospělých. Znalost farmakodynamického účinku léčivých přípravků, znalost interakce zevních a celkově podávaných léčivých přípravků a nežádoucích účinků léčivých přípravků u dětí. Zásady analgosedace u dětí,
- znalost fyzikální terapie, fotodermatologie, fototerapie a reakce na fyzikální léčbu,

- zásady správné výživy u dětí.

Ze speciální dermatologie se vyžadují přesné a hluboké znalosti na úseku

- akutních dermatóz se zřetelem ke stavům ohrožujícím život, v oblasti ekzému a alergických kožních onemocnění, kožních nemocí z povolání, genodermatóz, bakteriálních a virových dermatóz, chorob s poruchou rohovění, puchýřnatých dermatóz, nemocí z cévních poruch, prekanceróz a kožních nádorů a v oblasti kliniky, diagnostiky, léčby a prevence nemocí přenášovaných pohlavním stykem,
- znalost současné etiopatogeneze dětských kožních chorob,
- znalost diferenciální diagnostiky dětských kožních a pohlavních chorob,
- znalost problematiky kožních nádorových onemocnění u dětí,
- znalost zásad genetiky, genodermatóz, zásad prevence, dispenzarizace,
- význam a možnosti prenatální diagnostiky,
- odborná konsiliární spolupráce s plastickými chirurgy při řešení dermato-kosmetologických problémů v dětském věku,
- odborná konziliární mezioborová spolupráce,
- teoretické a praktické znalosti fyzikální terapie a laseroterapie u dětí,
- znalost odborné první pomoci u popálenin, poleptání, omrzlin a ožobenin u dětí.

Znalosti školence musí splňovat požadavky vyplývající z rozvoje oboru na zlepšování diagnostické (znalost a využívání výsledků nových laboratorních metod a vyšetřovacích postupů), klinické a terapeutické (nové léčivé přípravky) úrovně dermatovenerologie.

Dále je nezbytné si osvojit:

- znalost diagnostických a vyšetřovacích metod a postupů mikrobiologických, mykologických, dermatohistopatologických (biopsie a technika zpracování vzorků), imunohistologických, alergologických, imunologických a molekulárně biologických a způsob jejich interpretace,
- znalost správného odběru materiálu, jeho zpracování a zajištění pro odeslání do laboratoře,
- teoretické a praktické znalosti problematiky profesionálních dermatóz,
- důkladné znalosti zevní i celkové léčby a různých léčebných metod spolu se znalostmi farmakodynamického a farmakokinetického účinku léčivých přípravků, jejich toxikologie a nežádoucích účinků, správných indikací a vzájemných interakcí, znalosti medikace v dětském věku,
- odpovídající teoretické i praktické vědomosti o fyzikální terapii (o léčbě zářením různými typy UV zdrojů, o infračerveném záření, vysokofrekvenčních proudcích, fotochemické a fotodynamické léčbě, laseroterapii se všemi fyzikálními i biologickými souvislostmi), o rehabilitaci a balneoterapii,
- teoretické i praktické znalosti lékařské kosmetologie,
- teoretické i praktické znalosti dermatologické angiologie a proktologie,
- znalosti základů andrologie,
- znalost zásad dietního stravování u kožních a STD pacientů,
- zvládnutí posudkové činnosti pro účely posuzování krátkodobé i dlouhodobé pracovní neschopnosti včetně posuzování změněné pracovní schopnosti a odškodnění pracovních dermatóz,
- znalost tropické, geografické a ekologické medicíny,
- znalosti estetické a preventivní medicíny,
- znalosti podmínek pro klinický a laboratorní výzkum,

- seznámení se s problematikou výuky na pregraduální a sesterské úrovni,
- znalosti sociálních a psychologických aspektů dermatologie,
- adept se aktivně zapojuje do klinických, histopatologických a jiných seminářů.

V oblasti venerologie je nezbytné získat vědomosti a zkušenosti o

- epidemiologii nemocí přenosných pohlavním stykem (STD) a o HIV infekci,
- laboratorní diagnostice STD,
- prevenci a kontrole STD včetně způsobu hlášení a organizaci péče o nemocné s STD,
- HIV infekci a AIDS,
- běžných gynekologických a andrologických poruchách,
- dermatózách genitálu,
- přidružených systémových projevech STD,
- STD v těhotenství a u novorozenců,
- psychosexuálních a sociálních aspektech STD,
- výchově ke zdravému pohlavnímu životu,

c) z ostatních oborů

Požadují se základní znalosti z biologie, genetiky, fyziologie, biochemie, imunologie, farmakologie a z molekulární biologie, z vnitřního lékařství, dětského lékařství, chirurgie, znalosti první pomoci, způsobů resuscitace při poruchách dýchání, srdeční činnosti a krevního oběhu.

Dále se požaduje dobrá znalost infekčních chorob nutná pro diferenciální diagnostiku dermatóz a infekčních exantémů, znalosti chirurgických onemocnění postihujících kůži a podkožní tkáň a jejich diferenciální diagnostiky, znalosti diferenciální diagnostiky urologických onemocnění s příznaky na uretře, prostatě a nadvarlatech, a znalosti diferenciální diagnózy zánětlivých gynekologických chorob ve vztahu k pohlavně přenosným chorobám, především ve vztahu k dětskému věku.

Rozsah požadovaných praktických dovedností

a) vyšetřovací metody a léčebné postupy

- samostatné vedení, dokumentování a uzavření chorobopisu, včetně chorobopisu onkologického, onkologické hlášení,
- klinické vyšetření kůže a kožních adnex, vyšetření lupou, diaskopie,
- vyšetření, manipulace s kojencem, batoletem a staršími dětmi, navázání kontaktu s dítětem,
- venerologické vyšetření u dětí,
- samostatné provedení a hodnocení mikroskopického (louhový preparát) a kultivačního mikroskopického vyšetření (50 vyšetření) a vyšetření Woodovou lampou (30 vyšetření),
- základní funkční a přístrojové vyšetření žilního systému (80 vyšetření),
- provedení Tzanckova testu (20 vyšetření),
- znalost histopatologických a imunohistologických nálezů 70 základních dermatóz,
- odběr materiálu, příprava a mikroskopické vyšetření preparátu na kapavku, včetně barvení podle Grama, u ženy (50), včetně vyšetření vaginy v zrcadlech (30), vyšetření nativního preparátu na T. vaginalis (30) a vyšetření proktoskopického (15),
- odběr materiálu, příprava, barvení podle Grama a mikroskopické vyšetření preparátu na kapavku a jiné zdroje uretrálního výtoku u muže (50), zkouška 2 sklenic (30), event. vyšetření proktoskopické (15),

- odběr materiálu, příprava a vyšetření nativního preparátu na syfilis (vyšetření v zástinu) u muže a ženy (celkem 30),
- znalost rozsahu a možností serologického vyšetření u syfilis a interpretace prováděných serologických testů,
- hodnocení výsledků moderních diagnostických metod detekce gonokoků, chlamydií, kvasinek, BK, virů (hybridizační, PCR, amplifikační metody),
- vyšetření prostaty a semenných váčků p.r. a proktoskopické vyšetření (30),
- provedení a interpretace výsledků epikutánních a dalších druhů kožních testů, funkčních testů a fototestů (50 pacientů),
- hodnocení diagnostické validity imunologických vyšetření,
- vyšetření a hodnocení trichogramu (20),
- vyšetření ejakulátu včetně diferenciálního spermogramu (20),
- provedení a interpretace výsledků dermatoskopického vyšetření (100), zhodnocení 3 dermatoskopických nálezů při zkoušce,

b) terapeutické výkony a postupy

- exkochleace, kauterizace (po 50 výkonech),
- diatermokoagulace, epilace (po 30 výkonech),
- metody a druhy kryoterapie – různé způsoby aplikace sněhu CO₂ a tekutého dusíku, kryopřístroje (100 výkonů),
- zásady kompresivní léčby, předpis a provedení (100 výkonů),
- exprese komedonů a milíí (50 výkonů),
- masáž prostaty (25 výkonů),
- anestezie povrchová, okrsková, topická (50),
- odstranění perigenitálních a perianálních akuminálních kondylomat (25 výkonů),
- světloléčba (50 pacientů),
- laseroterapie (vaskulární, CO₂ lasery, lasery používané k odstranění pigmentací a ochlupení) (30),
- sklerotizace mikrovarixů (metliček) (30),
- kožní biopsie průbojníkem nebo skalpelem obličej a krk (30 výkonů), jiná oblast (50 výkonů),
- excize skalpelem drobného kožního útvaru bez sutury (25 výkonů),
- excize skalpelem drobného kožního útvaru se suturou (25 výkonů),
- excize léze, sutura od 2 - 10 cm (30 výkonů),
- odstranění nektróz ze spodiny ulcerací (20 výkonů),
- extirpace podkožního útvaru (cysta, lipom aj.) (25 výkonů),
- operační zákrok na nehtu (15 výkonů).

Poskytování zdravotní péče s využitím zdrojů ionizujícího záření vyžaduje absolvování certifikovaného kurzu radiační ochrany.

4. Hodnocení specializačního vzdělávání

- a) **Průběžné hodnocení školitelem** – průběžně je dokumentována celá praxe v období specializačního vzdělávání jak v průkazu odbornosti, tak i v Záznamu o provedených výkonech (tzv. logbooku). Pravidelně v šestiměsíčních intervalech budou školitelem kontrolovány a hodnoceny všechny povinné, doporučené a dobrovolné

samostatně provedené výkony, školení, studijní pobyty a veškerá operativa s celkovým hodnocením po skončení předepsané lhůty.

b) Předpoklad přístupu k atestační zkoušce

- absolvování povinného společného základu a jeho zhodnocení v průkazu odbornosti,
- absolvování povinných školicích akcí se záznamem v průkazu odbornosti,
- úspěšné absolvování písemného testu,
- předložení seznamu výkonů (logbook) potvrzeného školitelem,
- vypracování písemné práce.

c) Vlastní atestační zkouška

- část praktická: vyšetření pacienta, vypracování chorobopisu, zhodnocení 4 histopatologických preparátů (výběr ze 70) jednoduchých a složitějších dermatóz, 3 mykologických vzorků mikroskopicky (louhový preparát), vyšetření a zhodnocení 3 dermatoskopických nálezů pigmentových lézí,
- část teoretická: 2 odborné otázky z dermatologie, 1 odborná otázka z venerologie, obhajoba písemné práce.

5. Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Ukončení specializačního vzdělávání v oboru dětská dermatovenerologie poskytuje absolventům možnost pracovat na akreditovaných pracovištích dětské dermatologie a jako konziliáři dětské dermatovenerologie v rámci ambulance kliniky nebo krajského pracoviště s kvalifikací pro výkon samostatné diagnostické, léčebné a preventivní činnosti v rozsahu oboru dermatovenerologie a v oboru dětská dermatovenerologie, včetně výkonu vedoucích funkcí. Umožňuje výkon konziliární činnosti pro jiné obory. Dosažená kvalifikace, podložená znalostí interdisciplinární problematiky a platné legislativy, vytváří předpoklady i pro práci vědecko-výzkumnou a výchovně pedagogickou.